

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьте:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русламових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудня.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсьмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня зазвичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Краєві сойми і парламентарний календар.

(X) Окрім галицького сойму, вже відроченого, відбувають сесії ще горішньо-австрійський, сольногородський, моравський, шлезький, горичький, долішньо-австрійський, крайньський і чеський, головно в тій цілі, щоби ухвалити бюджетову провізорію. Інших сім соймів не зібрало ся на сесію, а будуть побирати податки на основі цісарської постанови, аж поки не зберуть ся знов всі сойми на звичайну довшу сесію. Та сесія після наміру правительства має відбутися в марці. Очевидно рахувало правительство при тім, що рада державна до того часу ухвалить бюджет державний. Але чи се стане ся, се ще велике питанє...

Від заведеня безпосередних виборів сойми значно обнижено в їх значіню заходом лібералів, але й Тафе мимохіть не двигнув їх значіня. Довгі сесії ради державної не давали місця соймам для основних нарад, хоч домагано ся певно означеного розділу часу між делегації, раду державну і сойми. Сего не сповнено, а від 1897 вже зовсім повсував ся сей лад в парламентарнім календарі.

Здавало ся, що коли парламент наслідком обструкції не може нічого робити, то полишать більше часу соймам. Вийшло навпаки, навіть сподіваня Чехів, що на случай розбитя парламенту будуть сойми мали більший обсяг, показали ся мар-

ними. Для соймів не ставало все часу, бо обструкційний парламент чисто відрочувано, замикано і наново скликувано. Застоя в радї державній відбила ся некорисно і на соймах, а розлад в радї державній спиняв успішну роботу і в соймах. Обструкція не лише не двигнула поваги соймів, але обнизила їх до значіня провінціальних репрезентацій.

В тім напрямі є конечна направа. В соймах конечні потреби і спільні інтереси селянські лучили супротивні табори до праці, а заступники менших посіlostей ішли нераз рука в руку навіть з заступниками більших посіlostей в хліборобських справах. В краєвих соймах учать ся послы неначе науки з погляду, що хліборобам потреба зробити, і многі сойми богато дечого зробили в користь хліборобів. Зроблено чимало і для культурних потреб країв, але не в рівній мірі заспокоювано потреби селянства, котре щораз занепадало, гноблене податками і щораз більшими додатками до податків. Не можна казати, щоби нічого і для селянства не робило ся, але все те, що робило ся, не вистарчало. Хліборобство можна би двигнути з занепаду лише акцією на ширші розміри. Тут повинна бути спільна акція ради державної і соймів.

В останній сесії ради державної ухвалено рамовий закон про обовязкові заводі спілки хліборобські. Переведене сего закона належить до краєвих соймів. Сим законом зробила рада державна дрібний

почин до організації хліборобів, але так рада державна як і сойми не повинні тим обмежити ся.

Відомо нам, що рускі послы соймові перед виїздом на клюбовім засіданю обговорювали задачі, які їх ждуть в дальшій сесії, і розділили поміж себе роботи. На нашу думку, повинні они взяти в свої руки також акцію для подвигнення хліборобства, для визволеня єго з обдовженя, для переведеня хліборобської організації в цілі меліорачії, улекшеня кредиту, акції парцеляційної і т. д. В минувшім періоді соймовім вносил посол Барвіньський проєкт закона про хліборобські спілки. Тепер, коли вже в рамовий закон державний, повинні рускі послы взяти ся до того, щоби зладити відповідний потребам нашого селянства краєвий закон.

Д О П И С Ь

3 Відня.

(Рух в наших тогаристовах).

Ново вибраний віділ товариства руско-українських робітників «Родина» у Відні почав свою діяльність поважними товарискими сходинами, які відбули ся 25. с. м. в перший день лат. свят при участі яких 150 осіб.

По торжественнім богослуженю, до якого ставули всі наші докторанди богословія Августіянци і по відправі парастаса за померших членів «Родина» зібрали ся усі члени з родина-

АНТІН КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Артистичні душі.

Три меценати штуки:

— А, юха Гелька! Диви но ся ти, як їй до лица народній стрій!

— Може тому, що обтислий, коротенький.

— Той стан її нині, ті руки...

— А мені таки ніженьки її найбільш припали до вподоби...

— А така бідна... Знаєш, так їй до лица було з тим її сумом.

— Ага! Я хотів звернути тобі як-раз на се увагу...

— А Салька... Брр...

— Говори! Най би но лише дала бузі...

— Нууу... та розуміть ся...

— Так щож, ходім хіба до них...

— Треба вложити Салюні кондоленцію в твоім імені...

— А, можеш, можеш... Я й так не трачу надії пережити гарно нівїшний вечір у її товаристві...

— В тій характеристизації?...

— Брр...

— А якже штука?

— Штука?... От штука!...

— А я кажу, до нічого, бо Фелька не виступає.

— Най буде тобі й так...

— Знаєш на завтра я замовив

для Фелюні чудовий кіш цвєтїв...

Кажу тобі цяця не цвєти...

— Несподіванка?... Ну, ну, гарно... Гратулюю...

В дневникарській ложі:

— Ва довго були вчєра на забаві?

— Ні... зараз по вас виїшов.

— Ну?...

— Закпили собі з нас, чи що?

— Правда?...

— Я думав, що то не знати що буде, а то... Ні, вірте мені, таких людей я не бачив іще.

— Ану, ану, розповіджте нам, як то було в часі цілої їзди. Я, знаєте, не мав часу їхати, але здаєть ся мені, не мүсіло там бути нічого цікавого. Правда?...

— Звичайне отворене желїзницї.

— Додайте ще галицьке. Подумайте собі. Зі Львова їхали ми аж на саме місце на сухо.

— Сальовкою.

— Та де! Першою клясою. Приїздимо, а там садять нас у куті і дрочать нас якоюсь печенею і підлим вином. Спали у вагонах. Брр! Погано. А потім та їзда новим шляхом... І десь аж у половині дороги пригадали собі, що треба би нас угостити. Ні, ті желїзничі пани, то дуже слабші пани...

— Або вчєра. Ніби то забава. І нас просять, а потім як би нас і не було. Вірте мені я жалую свої статі.

— Я там не жалую свої, я й так не мучив ся над нею.

— І я не мучив ся. Думаєте, як би не подиктували мені, я писав би. Але всеж таки жаль мені, що зробив таку кольосальну рекляму тому, пси би йому... інжїнерови.

А він собака вчєра й не заговорив до чоловіка. Але я відплачу йому ще колись.

— Добре, що я не ходив. А то як би прийшло нудити ся так як ось тут... Уг...

— Правда, що смертельні нуди?

— А ще як чоловік невиспаний...

— ...Будете в кофейні?...

— Та треба би. Мущу до третьої віддати справоздане.

— Ну і як штука?...

— А як би. Добра! Славно! Кольосальна! Гра артистів чарувала! Справжній концерт подали наші артисти спрагненній краси публиці. Сармацький був незрівняний! Його постать, рухи, його певність себе, з якою віддав перестудійований совісно тип...

— Чувш його, як запалив ся? Ваші рецензії справді самі кадила...

— Ну, прошу вас! А щож ви

жадаєте від мене? Перша річ, аби написати путню рецензію...

— ...треба розуміти ся...

— Так, так, цілком слушно, треба розуміти ся. Але помінаючи се, треба уважати. Колиб однак хотів так слїдити пильно кожду штуку, то не на довго би стало чоловіка. А зрештою хоч би й се... то напиши правду — кваси, ворогованя...

— Ваша правда. Ліпше мати приятелів ніж ворогів.

— От Кайчівній я люблю втерти носа.

— Ну, прошу я вас! Ще з жидівкою церегелити би ся! Е, сего було би вже за богато!

— Даруйте пане, але ви за надто сторонничі в оцінці її голосу.

— Як-раз тому, що се її голос. А зрештою допустім на нашу сцену ще жидів, тоді хіба ви будете ходити до театру — я певно ні...

— Але то розуміть ся. Про Кайчівну не повинно бути двох думок. Огидна жидівка...

— Її давно повинни вже були висвистати...

— Дивіть, яке гарне оченко в куртині, ану чие?...

(Дальше буде).

ми у своїм локалі, де явилися також представники духовної та світської нашої інтелігенції.

У вступній промові зазначив голова тов. п. Дмитро Шутка вагу теперішньої хвилі для дальшого розвитку товариства, котре щасливо висвободилося від нашествия ворожих соціалістичних елементів. Сі намагалися своїми лихими напештами розбити «Родину», відтягнути її від своєї інтелігенції та від церкви і зробити з неї арену для кількох збаламучених агітаторів, що заходилися переловлювати з «Родини» членів до свого «Поступа», який заснували хіба на те, аби заспокоїти амбіції одиниць, а який без членів не має вигляду ніяких на успішний розвиток.

Для ліпшого порозуміння відносин слідуеть тут ще замітити, що сей новий виділ «Родини» для збереження всецілості товариства мусів прочистити товариство з тих шпиряючих агентів соціал-демократичного «Поступа»: ті заходили в «Родину», аби її — як самі признавали — «деморалізувати», а опісля недобитців перебрали між себе; отже заподавливий кружок, обнявши тепер управу «Родини», мусів сих «поступових» Валєнродів з товариства усунути.

— Від нині — кінчив голова — вертає «Родина» знова на свій давний шлях: «з Богом і з народом!» і беречи буде безнастанно сей ключ при помочи сьвідущої руско-української інтелігенції. Нинішнє свято се свято побіди над нашими власними противниками!

Для провуду зборони предложив голова п. д-ра Ол. Кулачковского, котрий одначе відступив ту почесь д-рови філософії та медицини Віновському, що збори грімко одобрили.

Др. Віновський промовив вельми тепло до «Родинян», підносячи далекосягле значіне сеї нагоди в житю товариства, а опісля о. Семенів довшою промовою заохотив виділ витрєвати на обраній путі, придержувати ся все основ нашої церкви та не улягати підшептам лукавих соціалістів, що лише роз'єднують і підривають здорову працю щирх патріотів.

О. Семенів відчитав на радість всіх зібраних телеграму Є. Преосв. митрополита Андрея з архієрейским благословенєм на усніх для щиро-народних заходів «Родини».

А вжеж найбільше вражінє визвали слова сен'єра-робітника п. Будзаниюка, бувшого голови товариства, що своїм старечим умом і товаришким досвідом вже з давних літ визначає ся зпоміж гурту віденьських руских робітників.

Він то до рішучої заяви голови докинув кілька поважних рад для товариства і накликував не відтягати ся на будуче від своєї інтелігенції, а навпаки бачити в ній своїх щирх братів і умових провідників. Опісля вельми щиро звернув ся він до представників нашої інтелігенції, щоб они сиряли «Родині» в її щирх змаганях.

Серед загальних обявів признаня для світлх слів поважного Нестора «Родини» п. Будзаниюка зголосив ся до мови др. Ол. Кулачковский.

Іменем інтелігенції відповів він на сей завив українсько-руских робітників, завірив про дружність усіх щирх земляків до тов. «Родини» і висказав радість із того рішучого звороту, про який звістив голова, що товариство визволило ся зпід лихих впливів лже-«поступових» баламутів і стало знова щиро-народним огнищем. Сю хвилю назвав справдішним поступом віденьських руских робітників, в яким можуть завжди числити на підмогу всеї щирої інтелігенції. Новому змаганю товариства побажав найкраспих успіхів, а зібрані на доказ, що починають вагу хвилі, відспівали торжественно наш гимн: «Ще не вмерла Україна».

Промовляли ще др. Віновський, голова тов. і о. Семенів із заохотою, аби зібрати фондєць для «Родини» на Різдвяну ялинку, а опісля члєни і гості заєли до спільного обїду, при яким завела ся щира, справді родинна гутїрка.

Учасник.

Колядуйте на молодіж!

Христос раждаєть ся!

На першу вість о виступленю нашої академічної молодіжи заворушило ся в цілїм краю.

Рішучий крок молодіжи найшов відгомін у цілїй суспільности, ми з подивом глянули на солідарність молодих борців і пїрвані їх запалом почули в собі силу руского льва.

Всі сьвідомі верстви народу станули односердно і однодушно за ідеали молодіжи.

Відбули ся віча, наспіли привітні письма і поспали ся щедрі датки для материяльної, батьківської підмоги студентам, аби ратувати сю молодіж, що кинувши на жертвенник вітчизни свої особисті інтереси і вигоди, посьвятивши огнище свого товаришкого і духового житя, їде добровільно на вигнанє з своєї «не своєї» землі в чужину. Всі почувасмо, що така молодіж, надія народу і єго будущности, не сьміє загинути. На перші потреби, злучені з переносом молодіжи на другі університети, поплили датки з всіх сторін краю, від усіх верстов нашої суспільности.

Однак на тім не конець.

Виринають нові потреби, потреби злучені з побутєм молодіжи на чужині. Не один десяток, не одна сотка молодих людей опинили ся нараз без способу заспокоїти свої житєві потреби.

Тому кличемо до Вас, родимці! спїшіть дальше витрєвало з видатною помочю для академічної молодіжи, не пропустіть жадної догідної хвилі, аби зібрати на ту ціль датки, — нехай поплинуть дальші складки і від інтелігенції і від селян, цілий нарід нехай стане з готовостию до жертв за свою молодіж.

Наближає ся торжєство Рождєства Христового, коли цілий нарід з любовию і радостию правнєвати буде сьвяту память рождєства Того, котрий своїм житєм і смертию доказав, що для сьвятих ідеалів і побіди правди мусить бути принесена жертва. Нехай цілий нарід почує ся до жертволюбности, для ідеалів народних! Пам'ятайте на славу нашу академічну молодіж, і колядуючи старим звичаєм пісню о рождєстві Христовім, колядуймо за ню для неї; нехай той гарний руский звичай також причинить ся для дорогої всім цілї, і весь дохід з кожної партії колядників нехай виліне до фонду академічного. — (На книжочку ч. 1800 Товариства взаїмного кредиту «Дністер».)

«Небо і земля нині торжєствують», нехай же той празник Христовий стане і празником народним, — нехай цілий нарід дасть доказ, що в кожній хвилі і при кожній нагоді пам'ятає про своїх синів.

Колядуймо на академиків!

З американської Руси.

Як можна вносити з американської «Свободи», увага американських Русинів запрятана церковними спорами. Наш унійтський обряд бере ся там в Америці не лише з царо- та православленими висланниками і ренєгатами, але також з католицькими єпископами, які не хотять признати жонатих сьвященників і радї би розширити свій вплив на рускі парохії із польськими ксьондзками, які під покришкою церковної ревности криють свої польонізаційні наміри.

Не диво, що делегат нашого о. митрополита о. Жолдак найшов ся в дуже тяжкїм положєню серед таких обставин в Канаді. Зараз на початку своєї діяльности стрітив ся з закидами, немов він їде надто на руку французькому єпископови на шкоду рускої церкви і руских поселєнців. Однак сї закиди, які публично піднесла «Свобода», були неоправдані. З Ethelbert, Map. в Канаді пише п. Фекула до «Свободи»:

«Дня 23. м. м. загостив до нас о. Жолдак. В неділю 24. мав богослужєнє в новій церкві, котру він поблагословив. Народу зібрало ся богато, бо була красна погода. Люде поприїзджали з далека: одні з дїтьми до хрєсту, другі до сповїди, а иньші знов, щоби бодай почути руского богослужєня, котрого декотрі не чули вже по пять літ. В неділю в вечер відбув ся церковний мітинг в присутности о. Жолдака, на котрім радженю над справами нашої церкви. О. Жолдак обіцав нам, що буде старати ся, щоби приїхав тут руский сьвященник як найскорше. Утриманє обіцали дати самі фермери цілого дистрикту, котрий буде поділений на пять або шість церковних громад. До

статочного порозуміня ся що-до платні сьвященникови і єго резиденції має відбути ся незадовго мітинг делегатів з кожної громади, правдоподобно в Сифтонї. На тім мітицігу казав також о. Жолдак, щоби нашу церкву (котра ще не заїнкорпорована) записати на руску громаду в Етельберт.

«На допись з Вінніпег, котра була поміщена в ч. 46. «Свободи», жалував ся о. Жолдак і казав, що він не намовляв нікого, щоби записували рускі церкви французькому єпископови, но противно, казав, що руска церкву в Вінніпег є записана на «тростис», а він радив, щоби переписали її на цілу громаду, но не на французького єпискупа. 28. м. м. поїхав о. Жолдак до Вінніпег, а звідтам має удати ся до Едмонтон».

П. Ф. Стефанік написав до «Свободи» ось яку осторогу:

«Моя рада для Русинів така: записувати маєткі громадскі як церкви так і иньші на громаду, а не на кого иньшого і аби громада мала право до свого майна, а не хто иньший ту в Канаді так довго, доки тут не буде руского єпископа сталого. Не дати жадним чужим ані отворити парохії, ані радати нею, підирати самих себе, тримати все в своїх руках а з часом ту руский єпископ бути мусить. Єще трошки пождіть, не кричіть на о. Жолдака, бо він лиш сповняє обовязок свого пана, а вам і сам казав: «я вас не силую, як хочете». Тут ніхто не може Русинів на то примусити. О. Жолдак сюда приїхав, аби оглянути, як Русини стоять в Канаді; де поїде, прийміть єго, а єго ради або слухайте, або ні. Він вас до сего не примусить, ані примусити не може. Дайте єму поміч, як можете, аби міг вас всіх відвідати і придивити ся вашому житю, аби знав, як вас після сего цїнити».

Голос руского „Сокола“.

Вже осьмий рік зачав ся, як гурток людей доброї волі і поступових ідей заснував у Львові руске Товариство гимн. «Сокол». Через вісім літ Товариство наше стрічали і веселі і сумні дні, а нераз бувало і так, що мало й не прийшло ся засльвати над його домовиною.

Злидні і бурі проминули, застелений чорними хмарами небозвід сокілський прояснив ся, а руский «Сокол» зміцнений в крилах перелїтає без перепон поріг ХХ столїтя.

Руский «Сокол» отже розвиває ся, а в слїд за тим гніздо його в столиці галицької України стає ся йому за мале, за тісне. Він бажає розпротести свої крила далеко, далеко над цілою нашою прекрасною Вітчиною, над всіми тими краями, де звєнить руске слово, де плекає ся руска думка, словом, з'єднати до свого гнізда цілу Русь-Україну.

В цілі словення хотяй вчасти сеї провідної думки бажає «Сокол» збудити до діла цілий край наш від Сяна по Збруч, від Карпат по Бог і Вислок.

Щоби своє бажанє лише на бажаню не покінчити, відзиває ся до Вас львівский «Сокол», до Вас Русини з провінції: Закладайте скрізь по Галичині філії львівського «Сокола»! Щоби Вам улєкшити перші крокі в тому ділі, рішила Старшина приїмати Русинів з провінції в члєни львівського «Сокола» за знижєними вкладками з місячної корони на 50 сот. квартално. Вписове позїстає 2 кор.

Єсли отже зголосить ся з провінції кільканаїцять члєнів, тоді приступить Старшина до безпроволочног завязаня філії в даній місцевости, а зложені вкладки за послїдний рік філії звертає ся.

Отже до діла.

Львів, дня 30. грудня. 1901.

Альфред Будзиковский, голова; Денис Кулика, справник.

ПРОСИМО ВІДНОВИТИ ПЕРЕДПЛАТУ!

НОВИНКИ.

— Калєндар. В пятницю: гр.-кат. Юліаній; рим.-кат. Геловєфі. — В суботу: гр.-кат. Анастазій; рим.-кат. Тита

— **31 Стрия.** На дохід академічної молодіжи устроює кружок драматичний «Міщанської Бесіди в Стрию» дня 5. січня 1901. в сали «Народного Дому» аматорське представлено. Відіграють ся: «Кам'яна душа», драма Івана Франка в одній дії зі сьпівами й танцями, і «Наталка Полтавка» комедіо-оперета в трьох відслонях Івана Котляревського. Розвічне: «Гетьмани Гетьмани», сольо барітонове. Початок точно о 8 год. — З огляду на патріотичну ціль аматорського представлення сподіє ся комітет кружка, що ніхто з Вп. Земляків не відкаже ся від участі. — За комітет: *Антін Янушевич, Теодозій Костів.*

— **3 Перемишля.** Загальні збори «Рускої Бесіди» відбудуть ся дня 3. січня 1902. о 7 год. веч. На порядку деннім побіч звичайних точок — зміна статута.

— **Віче в Озирній.** Дня 9. січня с. р. відбуде ся в Озирній в домі Василя Демковича віче в справі основи самостійного руско-українського університету. Початок віча о 3 год. пополудни.

— **До відомости Товаришів богословів.** Тому, що дня 13. січня 1902. р. мусить кожний з богословів явитись особисто і безпроволочно у декана богословського відділу у Відні, *Гремільний виїзд зі Львова буде в суботу дня 11. січня 1902. р. о 9 год. рано.* — Ті з Товаришів, котрі потребують матеріальної помочи, повинні зголосити ся до богословського комітету вже дня 10. січня. — Кожний з Товаришів повинен по можности постаратися о гроші на дорогу до Відня та приготувати на кожній случай гроші на заплачене чесного. — Добре би було, наколиб Товариші перебуваючи на провінції, використовували кожду нагоду та збирали складки на заповомовий фонд для академічної молодіжи. Як раз тепер надає ся до сего спосібність. Ото зближаєсь Рोजдство Христове. Урядуйте «колядки», а докинете одну цеголку більше під наш власний руско-український університет. — За Комітет богословський: *Іван Бачинський, богослов IV. року.*

— **3 Товариства «Просьвіта».** Справоздане з діяльности Головного Відділу за місяць падолист 1901.

Велику страту заподіла Головному Відділові смерть Григорія Врецьони, довголітнього члена Відділу, директора канцелярії, великого патріота і неутомимого робітника на ниві народній. Члени Відділу вислухали згадку про бл. п. Григорія стоячи і ухвалили місто вінця на домовину покійного зложити 40 К на цілі Товариства «Шкільна Поміч», котрою покійний так рівно займав ся. — Дирекцію канцелярії по покійнім Врецьоні обняв о. Ал. Темницький. Відділ відбуд в падолисті 1901. три засідання і полагодив отсі справи: 1) Приняв до відомости, що книжочки товариства: «Громадський суд», «Під морськими фіялами» і «Старохристиянські легенди» вишли з друку і розсилають ся членам. 2) Приняв до відомости справозданя із загальних зборів філій Товариства в Самборі і в Бібрці, де о. Тянячків мав виклад про вагу науки і організації. 3) Ухвалив вислати на загальні збори філій в Тернополі і Сокалі яко делегата п. Короля і уділив кожній філії по 50 К на закупно предметів господарських в цілі розділень їх межі членів. Рішено предложити Відділові Краєвому справоздане за рік 1900. і 1901. з прозьбою до союму о піднесенє субвенції на видавництва з 6.000 на 12.000 К, як також уділенє субвенції на двох вандрівних учителів господарства в квоті 8.000 К річно. 5) Ухвалено вислати петицію від «Просьвіти» о заснованє руского університету на руки послів в раді державній. 6) Ухвалено виразити подяку вдвоє по бл. п. Григорію Врецьоні за дарованє бібліотеки покійного на річ Товариства. 7) Принято 26 нових членів; від початку року 778.

— **До відомости молодіжи.** Комітет молодіжи подає до відомости Товаришів слідуєче: 1) Кожний з Товаришів мусить явити ся особисто в Відні, Празі чи Кракові; 2) виїзд до Відня мусить наступити поїздом (особовим) в суботу (11. січня 1902), що виходить зі Львова о годині 6-20 під вечер; 3) виїзд до Кракова мусить наступити в неділю (12. січня) таким самим поїздом і о тій самій тодині; 4) що-до виїзду до Праги повідомити ся товаришів небавом; 5) щоб одержати знижку, внесе комітет збірне поданє вімени товаришів до Дирекції залізниць — але товариші мусять найдалше до 5. січня включно подати листовно комітету свої імена як і стацію на шляху Львів-Краків (бічні шляхи не втягати!), від якої зачнуть дорогу; 6) убогі товариші, що ще не подали ся о заповому на дорогу і прожиток в чужім місті, нехай подадуть на руки комітету до 4. січня включно подаючи свій адрес і пошту, де вислати їм гроші; 7) щоб комітет міг подбати о приміщенє товаришів в першій хвилі і оглянути ся за мешканями на постійний побут, нехай товариші зголосять ся до комітету до 4. січня, виразно декларуючи ся що-до першої що-до другої обставини; 8) всі п'єсьма і посилки просимо присилати тільки на адресу: *Осип Шухевич, Львів, ул. Собіщинна ч. 7;* 9) оголошеного просимо придержуватись у власнім інтересі. За Комітет: *др. Ол. Грабовський, Дм. Юркович, Ос. Шухевич.*

— **3 Прудентополіс.** В рускій оселі Прудентополіс в Парані — як пишуть курітибські часописи — убило недавно спадаюче при рубаню дерево двох наших поселенців. Мимо того, що се вже не перший там такий случай, за мало уважають наші люди на велику небезпечність при стинаню таких велитів як «піньори» (*araucaria brasiliensis*). Не тямлять о тім, що часом дерево падає не в ту сторону, де нормально повинно упасти, а то з тої причини, що відбивши ся о пнше, сусідне, змінє напрям і паде там, де его не надіяно ся. Тож треба бути дуже бачним при такій роботі.

— **Замах на великого князя Константина.** В губернаторській палаті в Києві відбував ся оноді величавий пир в честь прибувшого з Петербурга вел. кн. Константина Константиновича. Сотки гостей сиділо за столом, як нечаянно затрясла ся палата, а на подвірю роздав ся страшний гук. Між гостями встав переполох, кілька пань зімліло, инші утікали на улицю. Сей час прибула поліція і найшла на подвірю кусники бомби, яку підложено під балькон, аби знищити палату. О злочин підозрівано студентів і арештовано з них около 50, але заходом великого князя випущено їх на волю. В місті уважають се чудом, що губернаторська палата не завалила ся.

— **Фальб заповідає на січень:** Від 1. до 5. дощить сухо і тепло. Від 6. до 8. паде сніг, температура лагіднійша як звичайно в сій порі року. Від 9. до 20. погода і тепло. Від 21. до 26. паде дощ. Від 27. до 31. сніг з дощем. На 9. січня припадає критичний день II степеня, а на 24. січня I степеня.

— **Німечка і російська армія.** Якийсь висший офіцер російської армії помістив в «Нов-ім Времени» статю, в якій порівнює російську армію з німецькою. Німецька армія — пише він — має постійно 80.642 підфіцерів і 50.000 рядових, а в Росії є 1 мільон постійного війська. В случаю загального ополченя німецька армія збільшає ся 9 разів, а російська лише 3 1/2 рази, або інакше, в случаю війни правильне військо Німеччини вивисить 5 мільонів люда, а в Росії лише 3 1/2 мільона. А коли возьмемо під розвагу інтензивність армій, то показує ся, що німецька армія є 3 рази сильнійша як російська.

— **Жіночі університети.** В 1902. році стануть два університети жіночі: в Токіо (Японія) і в Росії. На університет в Росії дав багатий купець Ашакнов 5 мільонів рублів. Університет буде мати три відділи: лікарський, математичний і фізичний, а російський міністер просьвіти обцяв з державних фондів удержувати ще правничий відділ.

— **Доходи з копалень диямантів.** На зборах акціонерів Товариства «De Beers» в Кімберлі, що відбули ся дня 24. м. м., виказано чистий дохід з копалень диямантів в квоті 3,500.000 фунтів штерлінгів або 104,000.000 К.

— **Страйк учителів.** Учителі в публичних школах в Пітстон в Спол. Державах півн. Америки не одержували вже від довшого часу своєї платні, в наслідок чого застрайкували. Міска каса винна деяким учителям по 300 до 1000 долларів.

— **Нові багаті копальні золота** відкрито коло Кружун в Манджурії. Китайські власти виняняли сі копальні російським підприємцям за оплатою 15% доходу брутто.

— **Телеграф без дроту** мають ввести в уживанє також Япанці межі Япанією а Корею.

— **На книжочку вкладовку Товариства взаімн. кредиту «Дністер» ч. 1800.** на фонд академічної молодіжи влинули дня 29. с. м. дальші жертви: о. Темницький від Як. Цапа з Яблорова 4 К, о. Данило Тянячків Закомаре 3 К, Теодора і Микола Дерлиця, Витвиця 10 К, Ізидор Рудницький Войничів 2 К, Галя Мидловська Росохач 10 К, о. І. Онуцький Попельники 10 К, о. декан М. Заревич Рожнів 10 К, о. Ів. Дидик в Нараєві складку 10 К, (від себе 4 К 50 с., від Читальні «Просьвіти» в Нараєві 5 К 50 с.), о. Мих. Кручковський складку від парохіян Нагачева 12 К, о. Мих. Виницький Новосілка-Ленч, з скарбони нерковної Тессарівки і акаф. соб. 16 К, 64 с., о. Евг. Горницький Рава руска, складку 30 К, (від себе 20 К, від о. Вас. Пленкевича з Верхрати 10 К); о. Мих. Ревакович Волосянка 20 К, В. Мартинків Сколе складку 4 К, (від о. Мих. Реваковича 1 К, о. І. Хованка 2 К, о. А. Лучаковского 1 К); о. Евг. Левицький в Хомчині 4 К, разом того дня 145 К 64 с. — В трьох послідних днях (27, 28, 29) влинуло 1.065 К 94 сот. З переносу з дня 26. грудня 25.564 К 55 сот. Загально по день 29. включно влинуло 26.630 К 49 с.

Дня 30. с. м. влинули дальші жертви: п. С. Полович Миклашів, від Читальні «Просьвіти» в Миклашіві 40 К, о. Н. Мацюрак, Тростянець, складку 7 К, (від себе 2 К, о. Жолевича з Курник 2 К, о. Насальського з Яворова 1 К, Н. Коропчевського з Курник 1 К, В. Волошинського з Вербля 1 К), о. В. Демянчук в Хлопівці 4 К, о. Р. Осмак Тудорковичі, від себе і парохіян (кушно) 20 К, о. П. Курманович Новосіл-

ки 5 К, о. В. Попель в Видинові складку 12 К 32 с., (від себе 4 К, Віри Шпитківної 2 К, Наді Шпитківної 2 К, дрібну збірку п. Турнина дир. Торговлі в Снятині 4 К 32 с.); о. Фр. Скульський Садки 20 К, о. І. Рогужинський, Шешори, складку 8 К 68 с. (від селянина В. Федорчука 1 К, від парохіян в Шешорах 7 К 68 с.), о. Ор. Кишлевський Незвиска складку 18 К, (на поминках в Незвисках від о. К. Ткачевича з Жабокрук 6 К, на тих самих поминках дрібну складку 8 К, від себе податок народний за січень 4 К), о. П. Гарух сотр. в Сушні і Минуся Гарух 5 К, о. М. Ліщинський, Лятач 2 К, гр.-кат. приход в Залізцях старих, складку 14 К, (гр.-кат. приход 10 К, Із. Чехович 1 К, В. Пигович 1 К, А. Алцекевич 1 К, П. Беркета 1 К), разом того дня 156 К; до того з переносу 26.630 К 49 с. — Загально по день 30. грудня 1901. включно влинуло 26.786 К 49 с.

— **Вісти з львівської аєпархії.** Певидія намісництва годить ся на канон. інституцію о. Йоана Яблоньського на Германів і консисторія віввала его до інституції на марець 1902. р. — Евстахий Нижанковський, завідагель Голобутова, дістав презенту на Голобутів. — В пропозицію на Голдовичі прийняті оо.: 1) Йосиф Бандира 2) Богдан Домбчевський і 3) Мих. Сявенький. — Архирейську грамоту похвальну з правом життя експозиторий крилошанських дістав о. Дим. Ходоровський з Іванчан. — О. Вол. Винярський завід. Іванівки дістав канон. інституцію на тую парохію. — В пресвітерський дім в цілі рукоположеня в пресвітери прийняті укличивші богословіє: Вол. Тисовський, Ів. Пачовський, Ант. Онуферто, Діон. Майковський, Вол. Барановський і Ник. Гошовський.

Телеграми.

Прага, 2. січня. Представителі чеських політичних сторонництв в чеськім соїмі відбули вже кілька спільних засідань в цілі основи спільного правно-державного клубу. Статуту має випрацювати окремий комітет.

Прага, 2. січня. Чеські аграристи зложили в соїмі слідуєчу декларацию: Чеські аграристи, вступуючи до соїму, заявляють, що признають в цілій повноті право до незалежности чеської держави, его автономію і гварантовану історично-одноцільність Чехії.

Париж, 2. січня. Цар Николай вислав до президента Французької республіки слідуєчу телеграму: «З нагоди зміни року цариця і я привязуємо вагу до сего, щоб висказати наші найсердечнійші бажаня для Франції, а передовсім Тобі, оне президенте. Серед найприємнійших споминів, які полишає нам минулий рік, є для нас особливо дорогою пам'ять тих днів, які ми перебули в гарнім, заприязненім з нами і союзнім краю». — Президент Любе відповів сейчас телеграфічно надзвичайно сердечними словами подяки. Також міністри війни обох держав обміняли ся новорічними телеграмами.

Пекін, 2. січня. Китайські газети доносять, що в Ніянгсіяфу замордовано французького місіонаря і кількох китайських християн.

Гага, 2. січня. Запевнюють, що побіда Девета під Твєфонтен над Англіїцями була багато знатнійша, як се представили англіїські депеші. Боєри здобули 3 пупки, 67 возів з амуницью, 150 волів з живністю і убили 240 Англіїців, а 390 взяли до неволі. — Президент Крієр прийняв оноді англіїського делегата, який конферував з ним в справі мирових переговорів.

Малий фейлетон.

КОЛИСАНКА.

Ой любий синочку,
Засни хвилиночку,
Дрімай тихесенько
І сні любесенько.

Я раз казати-му
Байку довгенькую,
Та ще й сьпівати-му
Пісню гарненькую.

Ой, синку, виспи ся
Собі до воленьки,

Нехай присниться ти ся
Надія доленьки.

Ті брівки чорні...
Очка моторної,
Червоні губоньки,
Біленькі зубоньки,

Нехай всміхають ся
До ангеляточка,
Най не стрічають ся
З долею таточка.

Вже лічу й мірю я
Собі не вірю я,
Посеред заводів
Я світ зненавидів.

Сила завізна —
Застрягла, сперла ся,
Воля зелізна
Зломил, стерла ся.

Уже надій моїх
Зів'яли цвітоньки —
Нехай подій твоїх
Зростають вітоньки.

Всьо, що ще красивого
В душі остало ся,

На вид сну щасного
Тепер озвало ся.

Я придавлю в собі
Муки огненні —
Передаю тобі
Скарби спасенні.

Любов до ближнього
І віру в Вишнього
І перли розуму
По Слово Божому.

Щоб над собою
Ти став побідником,
Не був слугою,
Рабом-негідником

Своїї страсти
Ані амбіції,
Чужої власті
Ані традиції.

Любови огонь щоб мав
Для сираведливости,
А для брїхонь не знав
Нич покїрливости.

Щоб ідеалу
Ані прихильникам

Не дав в поталу,
Ані насильникам.

Щоб не лякав ся
Горя, ні бідности —
За те бояв ся
Кривди, негідности.

Тоді ти, синочку,
Жизни стежиночку
Пройдеш прямиєнько
Жваво, легієнько.

І хоть в убогости
Мати-меш в многости
Скарби безцінні
Втіхи незмінні.

І хоть без почести
Вкриєш ся славою,
Внесеш пятно чести
З кожною справою.

А жизнь зійде тобі
Як в гарній повісти,
Бо змієсл найде собі
В спокійній совісти.

Лев Лопатинський.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна

Небувала, сензацийна програма!

від 16 до 31. грудня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) 15 медведів, 4 пси, 1 кінь. Найбільша тресура світа. 2) Дружина Hadji, Mohamed, 6 Арабів в невидимих продукціях. 3) Орлеанська Дівця, найгарніший і найбільший обрив (триває 15 мінут) американського бюскопу. 4) Brothers Ceado, американські гімнастики на рухомій драбині. 5) Орхестра і рекламограф. 6) Lerette зі своїм мраморним песом Бен, плястичні постаті. 7) Maryvan Dyk, американська артистка в стрілянню. 8) The two Pauls, шпортовий акт на площі Lawn-Tennis. 9) Les Donvells, інструментальні віртуози. 10) Iza Fanchon, субретка.

Що дня о 8 год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниця High-Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

„Переписний листок“

з Колядою на р. 1901.

появив ся накладом комітету, що займає ся збиранням датків на запомогівий фонд рускої академічної молодіжи.

Один листок коштує 10 сот., а містить в собі крім цікавої принагідної коляди ще і желаня Свят і Нового року, і доволі місця на записки і підписи. Чистий дохід з розпродажі призначений на повисший фонд. Хто би хотів зайняти ся розпродажною згаданого листка, зволить звернути ся до тов. взаім. кредиту „Двістер“ у Львові, при чім зазначає ся, що низше 50 карток не висилає ся в комісову розпродаж.

„ТОВАРИШ“

ілюстрований календар

на 1902. рік.

Ціна 1 кор. без пересилки поштової; з пересилкою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Горука у Львові, площа Домбровского ч. 1.

„ТОВАРИША“ можна набувати також у всіх Філіях „Народної Торговлі“.

* Купуйте!! *

— На Боже деревце постарало ся „Руске педагогічне Товариство“ для наших діточок о правдиві королівські дари: „Ах, яке хороше!“ Велика книжочка ч. 99. з артистично виконаними, кольорованими ілюстраціями (ціна 2 кор.) запізнає дитину з урядженням мешкань, селом, містом, горами, морем, паровими і електричними залізницями, тунелями і вїадуктами, самоходами і колесницями (бідиклями), кухонними знаряддями, домашнім звірем і дробом, дичиною наших лісів і екзотичних, городовиною і цвітами, міськими і сільськими тинами, війском різних держав, найхарактеристичнішим плацтвом і дїточими забавками. Скільки приємності і позитиву для дитини містить ся в сій книжці! Навіть на сільській закутї оно може виробити собі своє понятє про широкий світ та зацікавити ся до него. — Немеште гарною і позитивною є книжка ч. 98. „Приятелі дїтий“, (ціна 1 кор. 20 сот.), в якій зображені всі домашні звірята, а при тїм заміщено коло 50 до бірних віршів, казок, загадок та пісень. Між ілюстраціями є також побутові образки, як „молочарка веє молоко“, „мисливий полне на зайця“, „польованє на перепелиці“, „виправа в Альпи“, „повіз запряжений козами“, „як пасуть вівці“, „як стрижуть вівці“, „як орють волами“, „як доють корову“. Дещо з того буде новою для дїтий вихованих в містї, дещо заїнтересує знов дїтий, вихованих на селї. Між поезіями, крім віршів пояснюючих ілюстрації, находять ся там цїнні рїчи, як „Журба“, „Веснянки“, „Осел і вїл“, „Гей, бики!“, „Сиротина“, „До праці“ і др.

Ч. 100. „Для розривки“ (ціна 1 К 20 с.), як і всі книжки, оправлена в тверду текстуру, прикрашена прегарною ілюстрацією. Як вже вказує заголовок, книжочка подає всїлякі картини з життя дїтий і допомагає тим самим чемним дїтям придумувати собі ріжнородні і чемні забави. І так бачимо там: „Подорож в снальнім вагонї“ (дівчинка спить в кошику), „Оборона перед дикими звірями“ (хлопчик ховає ся до коша перед котиками), „Відкрите нової ріки“, „Попає в лісі“, „Придержаний на гарячїм учинку“ (дівчинка зловила котика, який хотїв задушити пташку), „Від напасті, не пропасти“ (дїти боронять ся від гусей), „Огородничка“, „На проходї“, „Над ставком“, „Маленькі свинки“, „Вірний песик“, „Забава з котиками“, „Прачка“, „Недїганий концерт“, „Пес-весельчак між поважними дїтьми“, „Ябнятко перший раз на паші“, „Страшний гратуч“, „Дїти і бузько“, „Загадочна печера“, „Кормленє крїликів“, „Цікава трійка“, „Ізда на козонці“, „Коло кервиці“, „В далекий світ“. В сій книжочці заміщені вже поважніші поезійки, як „Воскрєсєн Бояне!“, „Зрадин“, „Нива“, „До молодіжи“, „Псалом LXVII“, а дальше загадки, байки і дуже багато вдатних, веселих віршків до ілюстрацій.

Ч. 96. „Дїтворя“ (ціна 1 К), книжочка в гарній оправї з незмірим багатством ілюстрацій

без тексту, є там: церков, водний млин, лїлія, канарок в клітці, качка з каченятами на водї сьїваючі коси, щигли, гвоздик, румянок, вудвуд, медвідь з молодими, рицарський замок, синогорлиця, вітровий млин, корабель, жаба, адмірал-мотиль, паперяне орло, кінь на бігунах, фана, стрільба і шабля, кітка з котятами, фіялки, писанки, порїчки, синий метелик, зайці, пчола, вївїрви, веселі кози, бузько в гнізді, ящїрка, пава, труба, бажант, верблюду в пустинї, малпа, сливки, лис, льви шукаючі добичи, підкова, острога, коробець, бубен, черешні, рожа, кінь і лошак, званок, овочі, коновка, лопата, сокира, кури з убрчатами, плуг, конї з возом, редька, товар при напою, ара, какаду, блават, левкоя, слонь, короп, мак, молоток і кліщі, шкільна юрба, гуска з гусенятами, парасоль і паличка, „правдива“ стрільба і палаш, нес-сторож, суниця, олень в родиню, моримухи, виноград, баран і вівця, тупіпан. Таке багатство ріжних і вірно зображених предметів вистає для дитини на довго для забави і науки.

Ч. 97. „Звірята домашні“ (ціна 80 сот.) в малім форматї і розкішній оправї подає з перелихом викінченї ілюстрації домашних звірят, а поміж се велике багатство віршів. Подамо лиш заголовки деяких, щоби бодай в приближеню дати понятє про багатий зміст сеї скарбниці віршків для дїтий. І так є там: „Родичам на новий рік“, „Пісенька“, „Загадки“, „Свиня під дубом“, „Сьїванка дівчинки“, „Мамі на імянини“, „Пісня погонича“, „Сьїванка про коника“, „Мамі на новий рік“, „Лисиця і осел“, „Сестрі на імянини“, „Вовк та ягвя“, „Родичам на імянини“, „Таткови на імянини“, „Пава і голуб“ і ще багато загадок та неназваних віршів.

Ч. 94. „Друга книжочка для малих дїчат“ (ціна 20 сот.) зложила Євгенія Ярошинська з оповідань: „Хлїб насущний“, „Найбільший скарб“, „Нагороджена милостива“, „Коралї“ і „Талька“. Повні два аркуші друку добїрного змісту за 10 кр.!

Ч. 93. „Серед цвітїв“ фантастична комедия для дїтий в 2 дїях з танцями і сьївами (ціна 16 сот.) перевела з російської мови Клявдія Лукашевич. Ся інтересна книжочка обіймає також повні два аркуші друку і коштує сказочну ціну 8 кр.!

Щира дяка належить ся „Педагогічному Товариству“ зі сторони родичів. Хто дає про душевний та умисловий розвій своїх дїтий, щоби в них завчасу розбудити охоту та цікавість до книжки, сей певно удасть ся чи до Тов. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26. чи до Ставропільської книгарні ул. Руска 3, щоби зробити приємність своїм дїтям на Рїздвяні Сьвята.

Нехай довгі зимові вечері дїтворя жує в користю для себе, нехай з зараня вчить ся цїнити і любити руску книжку, розширює свій світогляд та вправляє память вивчуванем віршків. Видаток малий, а користь і приємність величезна. Тому не лінуйте ся замовляти, рускі родичі, бо Сьвятїй Вечер вже ось-ось недалеко.